

แนวปฏิบัติ

การทำหัตถการและการผ่าตัด
ในสถานการณืการระบาดของ

COVID-19 ฉบับที่ 4

ประกาศกรมการแพทย์

เรื่อง ทบพวนแนวทางปฏิบัติตามมาตราการ การทำหัตถการและการผ่าตัดในสถานการณ์การระบาดของ
โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ฉบับที่ ๔)

อ้างถึงประกาศกรมการแพทย์เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓ เรื่อง แนวทางปฏิบัติตาม
มาตราการผ่อนปรนเพื่อทำหัตถการและการผ่าตัดในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
(ฉบับที่ ๓) ใน “ข้อที่ ๓. ถ้ามีผู้ป่วยในประเทศเพิ่มมากขึ้นในระดับที่มีผู้ป่วยติดเชื้อโดยไม่ทราบแหล่งกำเนิด
ติดต่อกัน ๑ สัปดาห์ขึ้นไป อาจจะมีการพิจารณากลับมาทำ preoperative screening ใหม่” ตามรายละเอียด
เอกสารแนบท้าย ซึ่งในปัจจุบันมีการตรวจพบผู้ป่วยติดเชื้อในประเทศเพิ่มมากขึ้นในระดับที่ เริ่มจะมีผู้ป่วยติด
เชื้อโดยไม่ทราบแหล่งกำเนิดที่ชัดเจนติดต่อกันและมีแนวโน้มว่าจะเกิน ๑ สัปดาห์ขึ้นไป ดังนั้น เพื่อให้เกิดการ
บริการทางแพทย์และสาธารณสุขอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย กรมการแพทย์จึงขอให้หน่วยงานที่
เกี่ยวข้องพิจารณาให้มีการดำเนินการตรวจ preoperative screening ตามความจำเป็นและเหมาะสมต่อไป

จึงประกาศมาเพื่อทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายสมศักดิ์ อรรฆศิลป์)

อธิบดีกรมการแพทย์

รายละเอียดเอกสารแนบท้าย

ประกาศกรมการแพทย์

เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามมาตรการผ่อนปรนเพื่อทำหัตถการและการผ่าตัดในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ฉบับที่ ๓) เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓ (๑)

ประกาศกรมการแพทย์

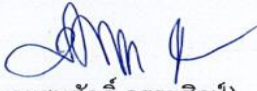
เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามมาตรการผ่อนปรนเพื่อทำหัตถการและการผ่าตัดในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ในสถานการณ์ปัจจุบันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาจากข้อมูลเชิงประจักษ์ทางระบาดวิทยาและการสำรวจข้อมูลจำนวนผู้ป่วยที่ทำการผ่าตัดในสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 (ระยะเวลาตั้งแต่ 1 เมษายน 2563 - 31 พฤษภาคม 2563) จากผู้ป่วยที่มีการทำ preoperative nasopharyngeal swabs for COVID-19 โดย rRT-PCR จำนวน 15,318 ราย พบว่ามีผู้ป่วยที่ให้ผล rRT-PCR เป็น (+)ve จำนวน 2 ราย คิดเป็น 0.01% ดังนั้น เพื่อให้เกิดการบริหารทรัพยากรทางสาธารณสุขอย่างมีประสิทธิภาพ กรมการแพทย์ ร่วมกับตัวแทนขององค์กรการแพทย์ ได้แก่ แพทยสภา สมาคมโรคติดเชื้อแห่งประเทศไทย สมาคมอุรเวชช์แห่งประเทศไทย ราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทย ราชวิทยาลัยวิสัญญีแพทย์แห่งประเทศไทย ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย ราชวิทยาลัยแพทย์ออร์โธปิดิกส์แห่งประเทศไทย สภาการพยาบาล กองการพยาบาล สมาคมพยาบาล ห้องผ่าตัดแห่งประเทศไทย เครือข่ายโรงพยาบาลกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย (UHosNet) ชมรมโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป สมาคมโรงพยาบาลเอกชน โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม โรงพยาบาลสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โรงพยาบาลสังกัดสำนักงานการแพทย์กรุงเทพมหานคร และกรมควบคุมโรค จึงได้จัดทำ “แนวทางปฏิบัติตามมาตรการผ่อนปรนเพื่อทำหัตถการและการผ่าตัดในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019” โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ ดังนี้

๑. คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ป่วย แพทย์ พยาบาลและบุคลากรทางการแพทย์
๒. คำนึงถึงความคุ้มค่าและไม่ใช้ทรัพยากรที่สิ้นเปลืองมากเกินไปเกินความจำเป็น ตระหนักถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างสมเหตุสมผล
๓. มีระบบการบริหารจัดการที่เหมาะสม เพื่อหลีกเลี่ยงข้อขัดแย้งต่างๆ ระหว่างแพทย์ ผู้ป่วย และผู้ปฏิบัติงาน
๔. แนวทางปฏิบัติตามมาตรการผ่อนปรนเพื่อทำหัตถการและการผ่าตัดในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ปฏิบัติตามรายละเอียดดังเอกสารแนบท้าย

จึงประกาศมาเพื่อทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายสมศักดิ์ อรรถศิลป์)
อธิบดีกรมการแพทย์

ประกาศกรมการแพทย์

เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามมาตรการผ่อนปรนเพื่อทำหัตถการและการผ่าตัดในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ฉบับที่ ๓) เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓ (๒)

รายละเอียดเอกสารแนบท้าย

1. ให้ทุกจุดบริการ มีกระบวนการคัดกรองผู้ป่วยด้วยการซักถามประวัติเสี่ยงและประวัติอาการ ดังนี้
  - 1.1 ถามประวัติการเดินทางไปในสถานที่แออัดโดยไม่ได้สวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย ประวัติการเจ็บป่วยด้วยโรคติดเชื้อที่ระบบทางเดินหายใจในครอบครัวและที่ทำงาน
  - 1.2 ถามประวัติอาการของการติดเชื้อที่ระบบทางเดินหายใจ และอาการไม่ได้กลิ่น ให้ทำการตรวจหาโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส 2019 เฉพาะผู้ป่วยที่มีประวัติเสี่ยงและมีอาการเท่านั้น โดยให้ปฏิบัติตามแนวทางการดูแล PUI ของโรงพยาบาล ถ้าไม่มีประวัติเสี่ยงและมีอาการ อาจพิจารณาตรวจโควิด 19 เป็นรายๆ ตามความเหมาะสม แต่ถ้ามีประวัติเสี่ยงโดยยังไม่มีอาการ ให้รักษาโรคของผู้ป่วยตามความเหมาะสมและสังเกตอาการ
  - 1.3 กรณีผู้ป่วยฉุกเฉิน ถ้าพยายามซักประวัติความเสี่ยงและอาการของโควิด 19 แล้วไม่ได้ข้อมูล และมีความจำเป็นต้องทำ aerosol-generating procedures อาจพิจารณาตรวจคัดกรองทางห้องปฏิบัติการไวรัสวิทยา โดยทำ nasopharyngeal และ throat swab และส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการโดยวิธี real time reverse transcriptase polymerase chain reaction (rRT-PCR) หรือ Nucleic Acid Amplification Test (NAAT) อื่นที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุขรับรอง
2. ให้ยุติการตรวจคัดกรองโควิด 19 ทางห้องปฏิบัติการไวรัสวิทยา ในผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ที่ไม่มีประวัติเสี่ยงและไม่มีอาการที่เข้าข่ายน่าสงสัยว่าจะเป็นโรค ไม่ว่าจะเข้ารับการรักษาที่แผนกใด
3. ถ้ามีผู้ป่วยในประเทศเพิ่มมากขึ้นในระดับที่มีผู้ป่วยติดเชื้อโดยไม่ทราบแหล่งกำเนิดติดต่อกัน 1 สัปดาห์ขึ้นไป อาจพิจารณากลับมาทำ preoperative screening ใหม่
4. กำหนดให้ผู้มารับบริการที่โรงพยาบาลทุกรายรวมทั้งญาติ ต้องสวมหน้ากากอนามัยเมื่ออยู่ในอาคารที่ใช้เครื่องปรับอากาศ
5. บุคลากรที่ให้การดูแลผู้ป่วย จะต้องสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งเมื่อทำการตรวจรักษาพยาบาลผู้ป่วย